

6 Mayıs 2022

WEB PROGRAMLAMA - BIL104

Öğr. Gör. Buse Yaren TEKİN

İçerikler

Bölüm Yapılarının Kullanımı

Bölüm Özelliklerinin Belirlenmesi

Bölüm ve Kanvas Yapılarının Kullanımı

Bölüm 1

Bölüm ve Kanvas Yapılarının Kullanımı

Web sayfalarının estetik açıdan güzel olması ve kullanıcılar tarafından kolay kullanılabilir olması daha çok kullanıcıya ulaşması bakımından önemlidir. Eğer kullanıcılar web sayfasının tasarımını beğenmezlerse o web sayfasını ziyaret etmekten vazgeçebilirler. Bu bakımdan web sayfasındaki elemanların görsel tasarımının yapılması ve sayfada yerleşimlerinin doğru şekilde ayarlanması gerekir.

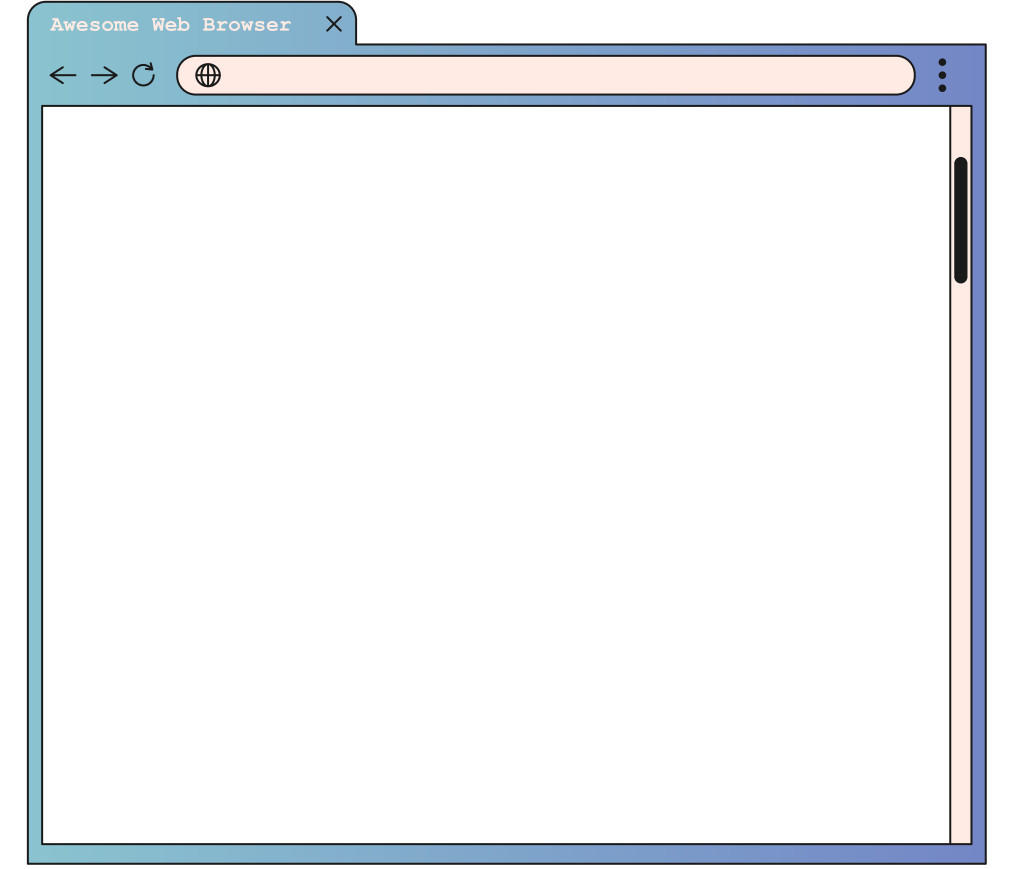
Bölüm ve Kanvas Yapılarının Kullanımı

HTML etiketleme dilinde sayfa içi elemanların yerleşimini yapmak için bölümlerin oluşturulması gerekmektedir. Bölümlerin düzgün şekilde oluşturulması, web sayfasının istenen görünümde olabilmesini sağlamak açısından büyük öneme sahiptir. Günümüzde web sayfaları, sadece düz metinden oluşmamaktadır ve sadece masaüstü/dizüstü bilgisayarlar ile görüntülenmemektedirler.

Bölüm ve Kanvas Yapılarının Kullanımı

Web sayfaları; başlık, alt bilgi, gezinti, temasal bölümler, makale, yan bilgi, vb. bir çok bölümden oluşabilirler ve masaüstü/dizüstü bilgisayar, tablet bilgisayar ve cep telefonları gibi farklı ortamlarda görüntülenmeleri gerekebilir. İşte bu noktada web sayfalarının farklı ortamlarda istenen şekilde görüntülenebilmesi için görsel tasarımının yapılması, bölümlerinin çok iyi tasarlanması ve biçimlendirilmesi gerekmektedir.

Bölüm ve Kanvas Yapılarının Kullanımı

Özellikle HTML5 ve CSS3 sürümleri ile bölüm tasarımına yönelik olarak web tasarımcılarının kullanabilecekleri bir çok yenilik gelmiştir. HTML dilinde sadece bölüm oluşturmaya yönelik div, header, footer, article gibi çeşitli etiketler bulunmaktadır. Bu tür etiketler kapsayıcı etiketlerdir ve diğer etiketleri kendi etiket bloğu içinde bulundurabilirler. Bu etiketlerden en önemlisi, genel amaçlı olarak kullanılan div etiketidir.

Div Etiketi

HTML dilinde sıklıkla bölümler oluşturmak için kullanılan, varsayılan display özelliği block olan kapsayıcı bir etikettir. Div etiketinin kullanım amacı sayfa içinde bölümler oluşturmaktır. Sayfa tasarımına göre iç içe bölümler de oluşturulabilir.

dikkat

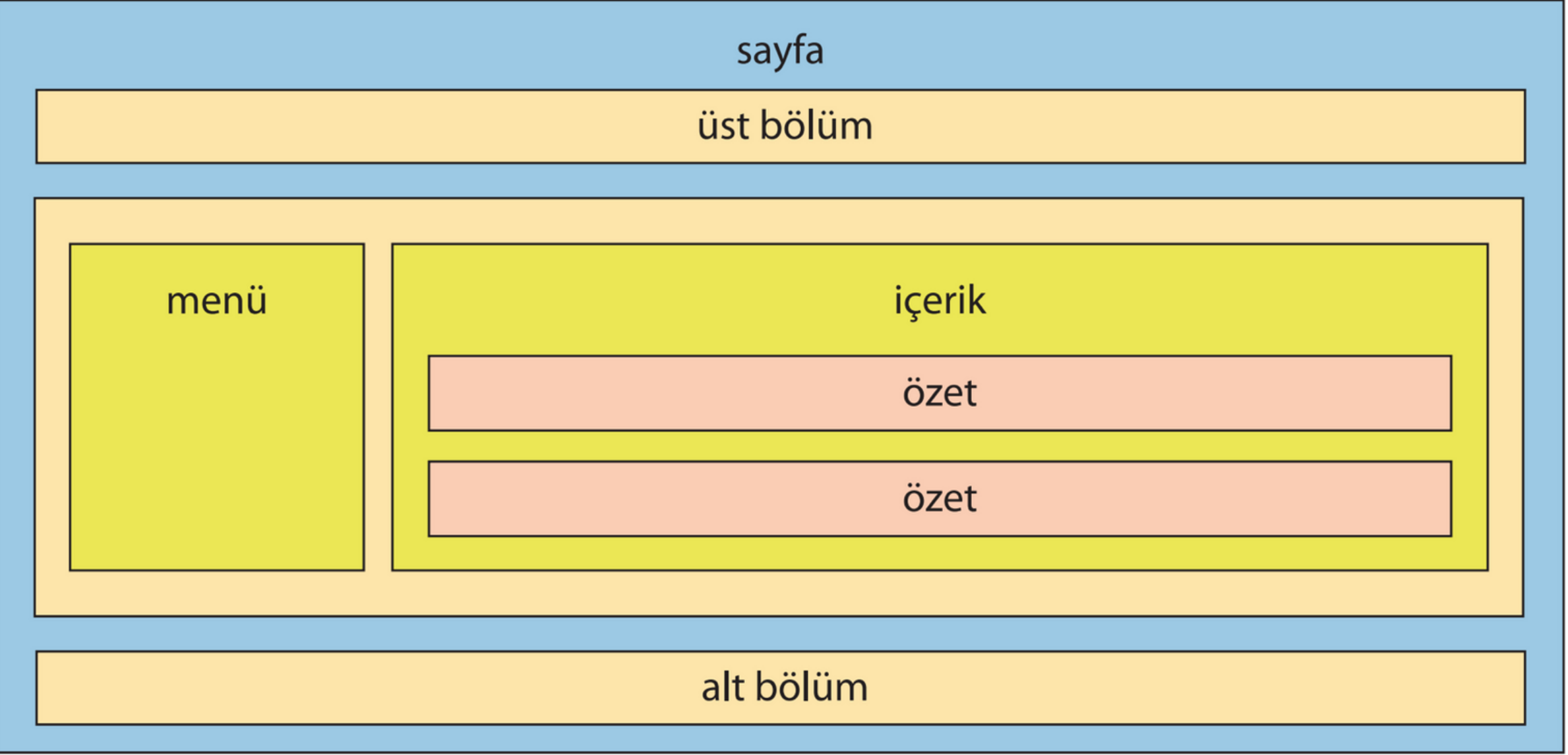
Genellikle div ile bölümler oluşturulurken, oluşturulan bölüm, id ya da class özelliği ile işaretlenir. Böylece CSS kullanılarak bu bölümler rahatlıkla biçimlendirilebilecektir.

Div Etiketi

Şekilde görüldüğü üzere tüm içerik id'si sayfa olan bir div içine alınmıştır. Sayfa id'li div içinde ise ustbolum, ortabolum ve altbolum id'li div'ler bulunmaktadır. Ortabolum id'li div içinde ise menu ve içerik id'li divler bulunmaktadır. İçerik id'li div'in içinde ise class'ı ozet olan divler yer yer almaktadır. Görüldüğü üzere div'ler kullanılarak bir HTML sayfası bölümlendirilmiştir. Tabi bu bölümlendirmeler CSS ile biçimlendirildiği zaman daha da anlam kazanacaktır.

```
<div id="sayfa">  
  <div id="ustbolum">...</div>  
  <div id="ortabolum">  
    <div id="menu">...</div>  
    <div id="icerik">  
      <div class="ozet">...</div>  
      <div class="ozet">...</div>  
    </div>  
  </div>  
  <div id="altbolum">...</div>  
</div>
```

Div Etiketi

Sayfa bölüm çıktısı

Bölüm Oluşturma

Div etiketi dışında bölüm oluşturmak amacıyla kullanılabilecek HTML5 sürümü ile birlikte gelen yeni etiketler de vardır. Bu etiketlerden bazıları header, footer, section, article, nav, aside, main gibi etiketleridir. HTML5 sürümü ile, yazılan kodların daha anlamsal (semantik) olması amaçlanmıştır.

Bölüm Oluşturma

Div ve span gibi etiketler anlamsal etiketler değildir. Ancak header, footer, article gibi etiketler anlamsal etiketlerdir ve bu etiketlerin içine yazılması gereken bilgi konusunda açık şekilde bir tanımlama yapmaktadırlar. HTML5 ile gelen bu tür anlamsal etiketleri kullanmanın en önemli avantajı yazılan kodun hem programcılar tarafından hem de tarayıcı tarafından çok daha rahat şekilde anlaşılabilir olması ve bir standart getirmiş olmasıdır.

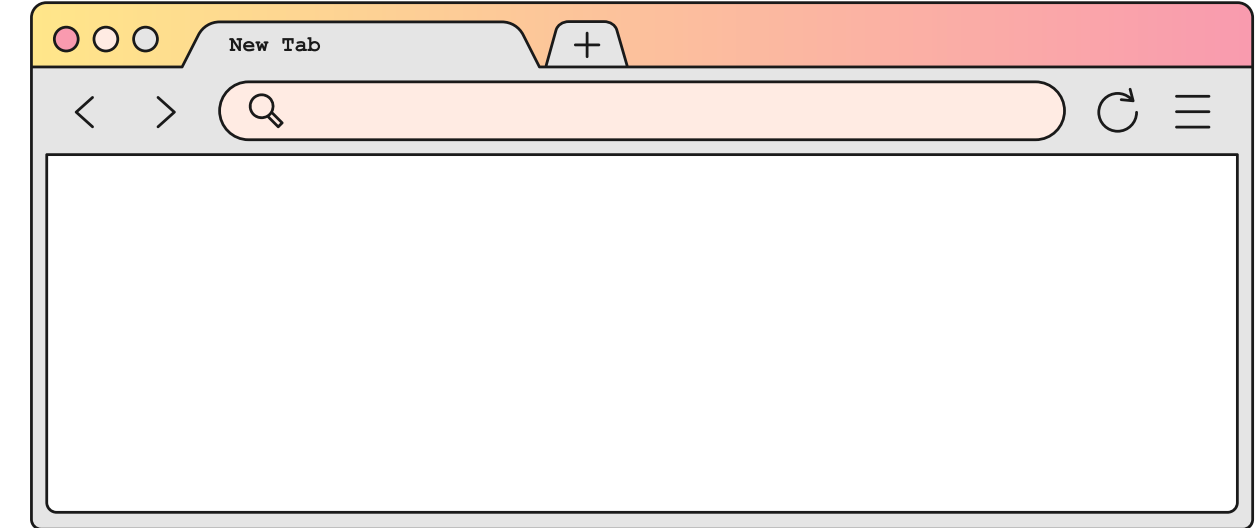
Bölüm Oluşturma

HTML4 ile farklı programcılar başlık bölümü için `<div id="header">`, `<div id="ustbolum">` gibi farklı tanımlamalar yapabilirken HTML5 ile tüm programcılar `<header>` şeklinde bir tanımlama yapabilecektir ve bu durum web sayfalarında bir standardın oluşması sağlamaktadır. Ayrıca arama motorları web sayfalarını indekslerken HTML5'in anlamsal etiketlerinden yararlanmaktadırlar. **Böylece geliştirilen web sayfası arama motorlarında en doğru şekilde indekslenebilecektir. HTML5'in anlamsal etiketleri tüm modern tarayıcılar tarafından desteklenmektedir.**

Bölüm Oluşturma

Bölüm oluşturmak için kullanılabilecek anlamsal etiketlerden biri olan Header etiketi; web sayfasının başlık bölümü, logo, üst menü gibi içerikleri gruplandırmak için kullanılabilir. Genellikle header etiketi web sayfasının en üstün yer alır ve web sayfasının tüm başlık bölümünü kapsar. Ancak web sayfasının tasarımına göre header etiketinin kullanıldığı yerler değişiklik gösterebilir. Web sayfasının farklı bölümlerindeki içerikler için özel başlık alanları oluşturmak istenebilir. Bu durumda her bölümün başında bir header etiketi konulabilir.

Bölüm Oluşturma

Header etiketine benzer şekilde footer etiketi de sayfa sonunda bulunan içeriği gruplamak için kullanılmaktadır. Genellikle her sayfanın sonundaki içeriği gruplamak için bir footer etiketi kullanılır. Ancak web sayfasının tasarımına göre footer etiketinin kullanıldığı yerler değişiklik gösterebilir. Web sayfasının farklı bölümlerindeki içerikler için özel sayfa sonu alanları oluşturmak istenebilir. Bu durumda her bölümün sonuna bir footer etiketi konulabilir. Footer etiketi çoğunlukla sayfa sonunda ya da bölümde sonunda kullanılır.

✓ Header kelimesi başlık, footer kelimesi ise alt bilgi anlamlarına gelmektedir.

Bölüm Oluşturma

Bir başka anlamsal etiket olan section etiketi, web sayfasındaki içeriğin tematik olarak gruplandırılmasına yönelik bir etikettir. İlgisiz içeriğin gruplamasında kullanılmamalıdır. Eğer web sayfasında section etiketi kullanılıyorsa, section etiketinin içinde header ve footer etiketlerinin kullanılması uygun olacaktır, çünkü her tema kendi içinde bir başlık bölümü ve alt bilgi bölümü barındırabilir. **Örneğin; bir gazete web sayfasındaki yazılar; siyaset, ekonomi, spor gibi temalandırılması durumunda her bir tema section etiketleri içinde gruplandırılabilir.**

✓ Section kelimesi kesit, kısım, bölüm anlamına gelmektedir.

Bölüm Oluşturma

Nav etiketi web sayfasındaki web bağlantılarını gruplandırmak için kullanılması gereken bir etikettir. Web sayfasındaki menü bağlantıları nav etiketi içinde gruplandırılabilir. Web sayfasında birden fazla bu etiketten kullanmak mümkündür. Nav etiketinin web sayfasındaki veya web sayfasının bir bölümündeki menü veya alt menü bağlantılarını gruplamak için kullanılması tavsiye edilmektedir.

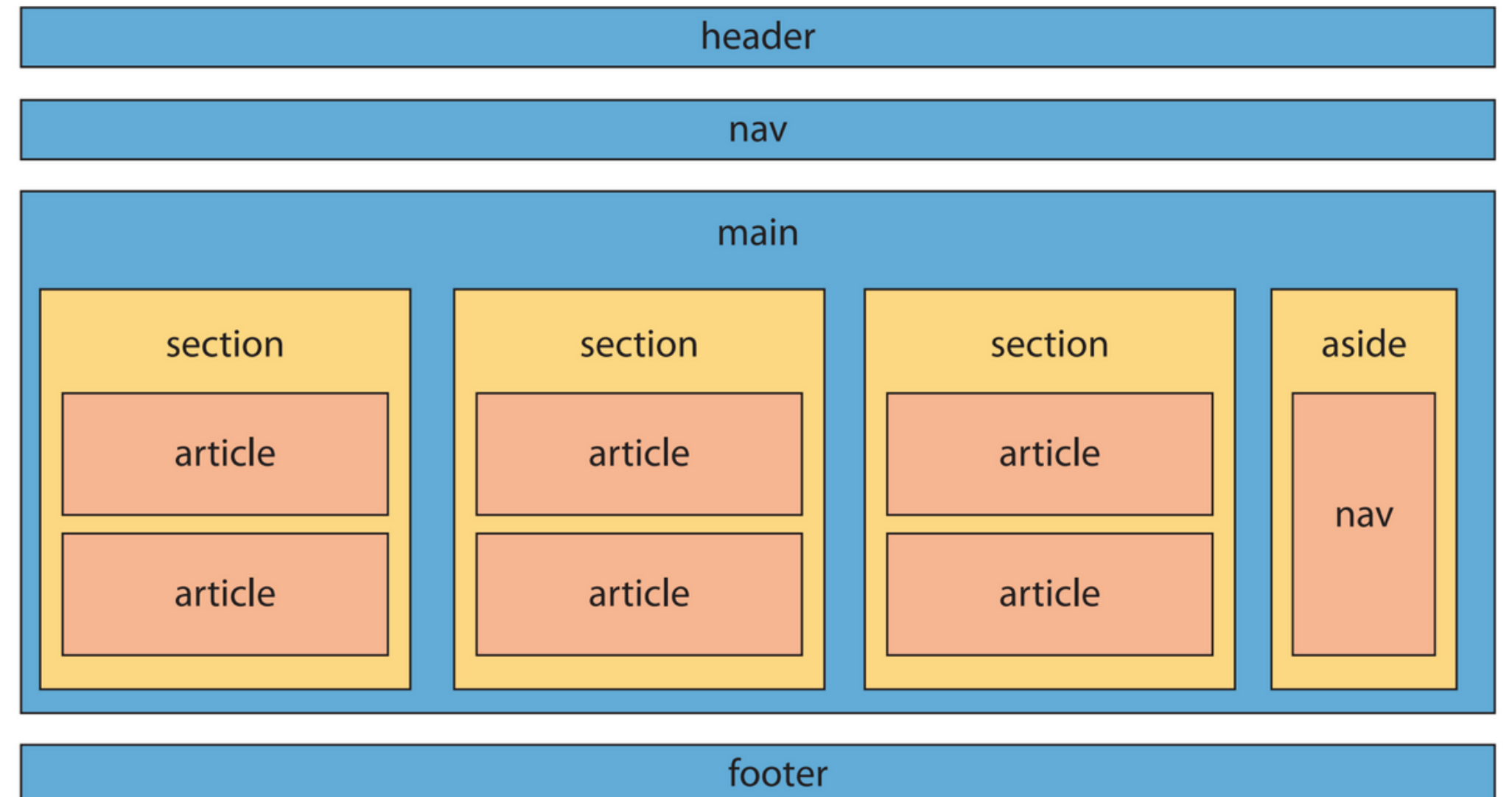
✓ Nav kelimesi navigation kelimesinin kısaltmasıdır ve gezinti, yön bulma anlamlarına gelir.

Bölüm Oluşturma

Main kelimesi; esas, başlıca, ana anlamlarına gelmektedir. Main etiketi bir belgenin ya da uygulamanın ana içeriğini temsil etmektedir. Bu bakımdan web sayfalarının ana içeriği main etiketi içinde gruplandırılabilir. Main etiketinin kullanımı ile ilgili farklı görüşler olmasına rağmen W3 Konsorsiyumuna göre; web sayfalarında sadece bir adet main etiketi kullanılmalıdır ve article, aside, footer, header, veya nav etiketleri içinde main etiketi kullanılmamalıdır.

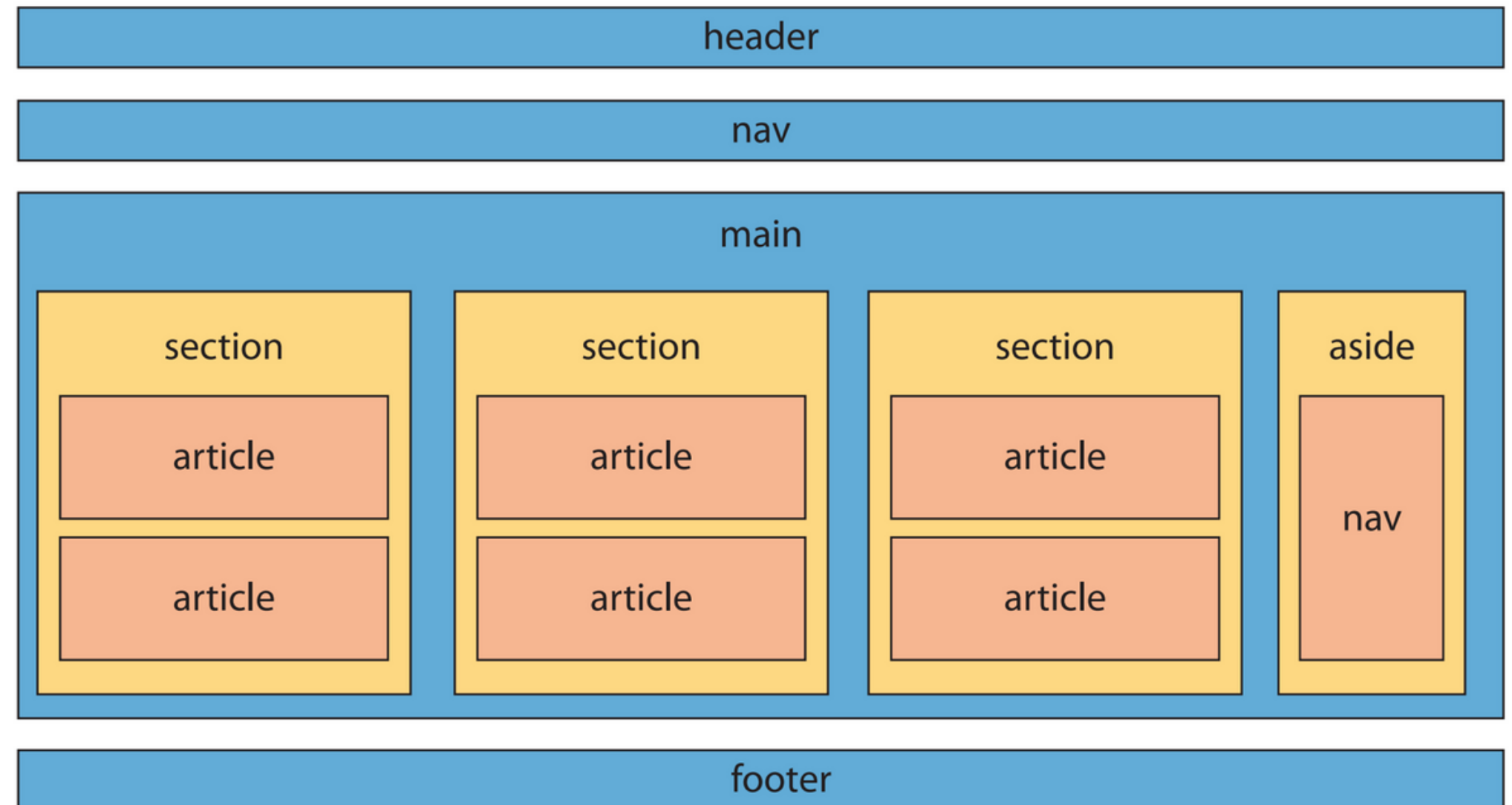
HTML5 ile Sayfa Yapısı Oluşturma

HTML5 ile gelen anlamsal etiketleri kullanarak örnek bir web sayfasının nasıl oluşturulabileceğini inceleyelim. Çeşitli konularda günlük haberler veren bir web sitesinin Spor Haberleri sayfası geliştirilecek olsun.

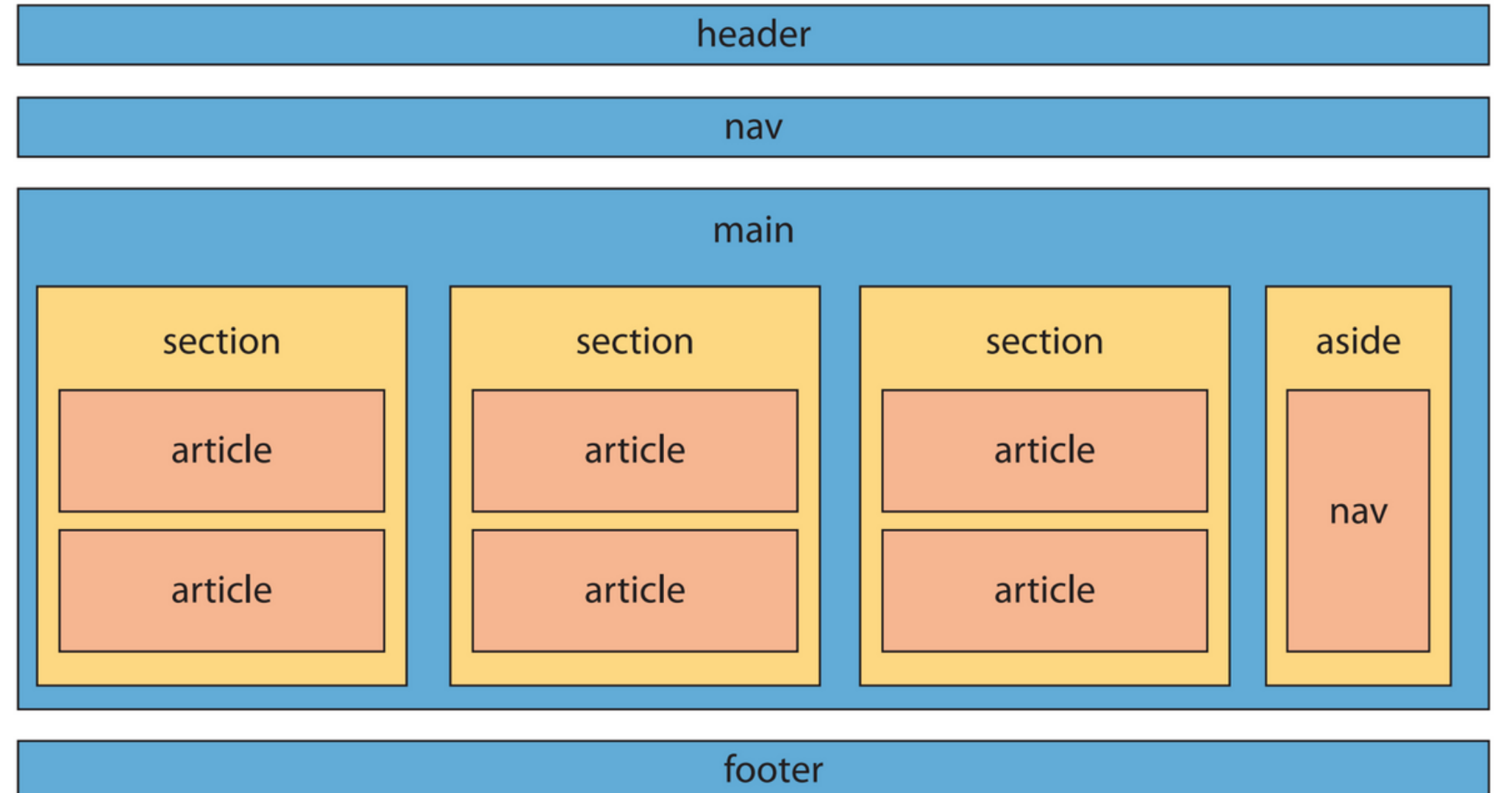
HTML5 ile Sayfa Yapısı Oluşturma

Web sitesinin en başında logo ve isim bilgilerinin bulunduğu header etiketi yerleştirilebilir. Header etiketinin altında web sitesinin ana bağlantılarının bulunduğu (Örneğin Ekonomi, Siyaset, Güncel, Spor, Finans, vb.) nav etiketi konulabilir. Nav etiketinin altında ise sayfanın ana içeriği olan bilgileri main etiketi içinde gruplandırılmıştır.

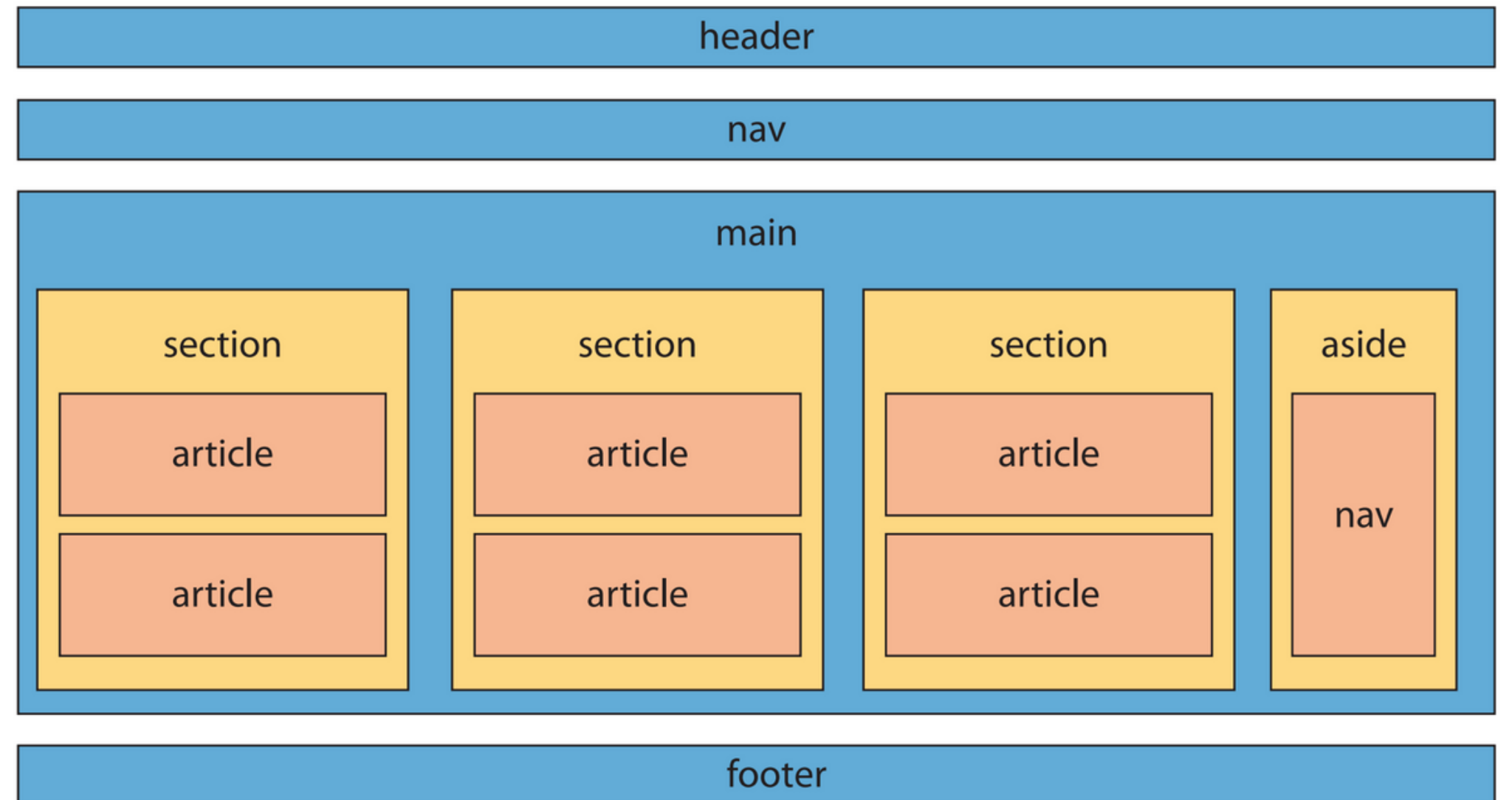
HTML5 ile Sayfa Yapısı Oluşturma

Haberler 3 sütun şeklinde verilmektedir ve her bir sütun section etiketi içinde gruplandırılmıştır. Hatırlanacağı üzere section etiketi içinde gruplandırılacak içeriğin temasal bir bağının olması gerekir. Bu bağlamda birinci section etiketi içinde futbol haberleri, ikinci section etiketi içinde basketbol haberleri, üçüncü section etiketi içinde ise voleybol haberleri verilebilir.

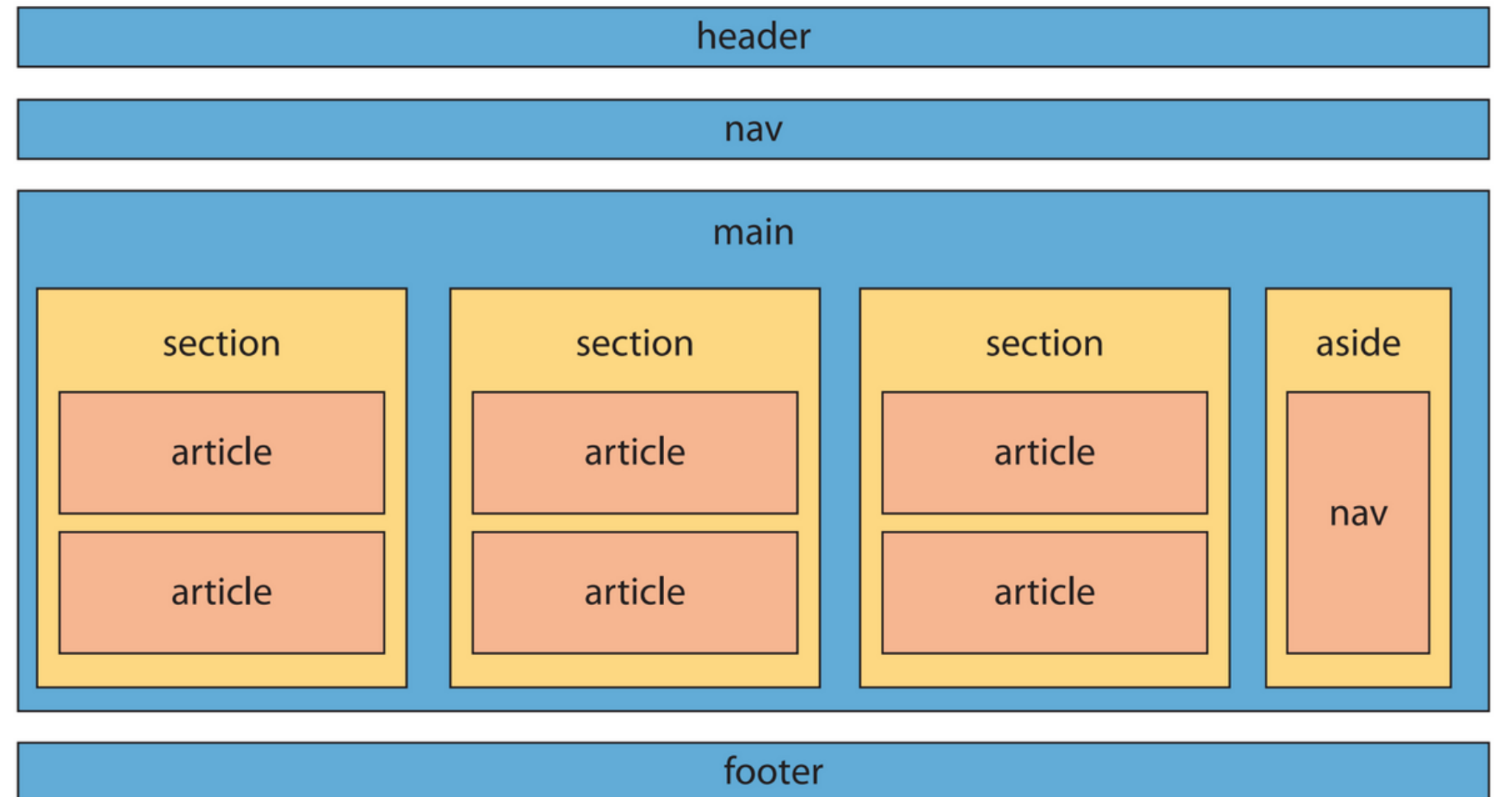
HTML5 ile Sayfa Yapısı Oluşturma

Section etiketlerinden sonra ise aside etiketine yer verilmiştir. Hatırlanacağı üzere aside etiketi tüm sayfa ya da sayfa içinde bir bölümle ilgili yan bilgi/ikincil bağlantılar için kullanılabilecek bir etikettir. Aside etiketi içinde sayfanın tamamı spor haberleri ile ilgili olduğundan spor haberlerine yönelik alt menü amacıyla kullanılabilir. Sayfanın en sonunda ise künye, vb. bilgiler footer içinde yer alabilir.

HTML5 ile Sayfa Yapısı Oluşturma

Section etiketlerinden sonra ise aside etiketine yer verilmiştir. Hatırlanacağı üzere aside etiketi tüm sayfa ya da sayfa içinde bir bölümle ilgili yan bilgi/ikincil bağlantılar için kullanılabilecek bir etikettir. Aside etiketi içinde sayfanın tamamı spor haberleri ile ilgili olduğundan spor haberlerine yönelik alt menü amacıyla kullanılabilir. Sayfanın en sonunda ise künye, vb. bilgiler footer içinde yer alabilir.

KAYNAKLAR

1. Wikipedia, Kavramlar.
2. Anadolu Üniversitesi, Web Tabanlı Kodlama.
3. W3schools, <https://www.w3schools.com/default.asp> adresinden alınmıştır.

